

ОЦІНКИ ТВОРЧОСТІ ПОЕТІВ ЗАКАРПАТТЯ 20-40-х РОКІВ XX ст. У ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКІЙ ПЕРІОДИЦІ

Анотація. Предметом дослідження у статті є рецепція західноукраїнською періодикою літературного процесу Закарпаття 20-40-х років XX століття. Основну увагу приділено з'ясуванню тенденцій розвитку літератури нашого краю, а також осмисленню поетичної творчості В.Гренджі-Донського, Ю.Боршоша-Кум'ятського, Зореслава, І.Колоса, І.Ірлявського.

Ключові слова: літературний процес, національне відродження, періодика, поезія Закарпаття, загальноукраїнський контекст, ідейно-художнє новаторство.

Літературний процес Закарпаття не був ізольованим, відірваним від західноукраїнського. Поети-закарпатці плідно співпрацювали з такими літературно-мистецькими часописами, як “Обрії”, “Дажбог”, “Напередодні”, “Самостійна думка”. Про молоду поезію Закарпаття, говорили, сперечалися, співвідносили із здобутками загальноукраїнського літературного процесу. У журналі “Напередодні” Ч. 8 за 1938 рік у відділі “Хроніка” повідомлялося, що у Львові відбувся вечір закарпатської поезії, який відкрив редактор Б.Кравців. Доповідач “начеркнув історію розвитку поезії Закарпаття та подав коротку характеристику поодиноких поетів. Вечір закінчився декламацією творів В.Гренджі-Донського, Зореслава, Ірлявського, Колоса, Боршоша-Кум'ятського, Рішка, Сурмача” (А.Гарасевича – М.К.)

У кінці 30-х рр. оглядачі літературного процесу Західної України все частіше ведуть мову про естетичні та формальні здобутки закарпатоукраїнської поезії. С. Гафинець у книзі “Українська література й культура” відзначає, що творчість поетів-закарпатців Зореслава, І.Ірлявського, Ю.Боршоша-Кум'ятського, М.Рішка, Ф.Боевіра за своїми мистецькими ознаками може стояти поруч здобутків таких визначних майстрів слова, як Є.Маланюк, Ю.Клен, О.Стефанович, Л.Мосендз, О.Ольжич, О.Теліга, Н.Лівицька-Холодна, Б.-І.Антонич, Б.Кравців. “Творчість цих письменників, як сучасна нам, повинна бути відома кожному, хто хоче пізнати головні духові прояви, що знаходять свій вислів у літературі” [7: 29].

Подібні думки висловлює і С.Гординський в огляді “Сучасна закарпатська поезія” (1939). Критик відзначає тісний зв'язок літератури з розвитком мови, показує цілий ряд обставин національних, соціально-економічних, політичних, що мали вплив на розвиток літературної продукції краю, оскільки “існує тісна умовна залежність усієї духової творчості від її підґрунтя, з якого вона виростає, як квітка з своїми корінцями [...] Тим-то щодо закарпатської поезії, яка щойно встигла розвинути, самого формально-естетичного підходу, з яким ми передусім приступаємо до літературної

оцінки твору, не досить. Саме на прикладі закарпатської літератури можемо перевірити погляд, що “мистецтво віддзеркалює життя”. На літературу Закарпаття треба дивитися більше як на документ (виділ. наше – М.К.) часу, ніж як на твори чисто літературні” [9: 23].

Уже в 20-30 роки з'явилися ґрунтовні дослідження поезії Закарпаття у книзі В.Бирчака “Літературні стремління Підкарпатської Русі” (1937) значне місце відведено дослідженню літературного процесу 20-30-х років. Порівнюючи письменників української та російської орієнтації, дослідник приходить до висновку, що “різниця між ними є щодо “тону, настрою. Українське повне віри, пробоеве, войовниче, руске пасивне, прибите”. В.Бирчак підсумовує свою працю такими словами: “Українське письменство станеться й на Підкарпатській Русі самотнім висловом народного життя, як це сталося й на інших територіях, заселених українським народом” [5: 186].

Література українського напрямку розвивалася у протистоянні з москвофільським. Сторінки газет і журналів були заповнені дискусійними статтями щодо шляхів розвитку красного письменства Закарпаття. Досить ґрунтовний огляд літературної продукції нашого краю від найдавніших часів до сучасності зробив М.Лелекач у статті “Ідейний розвій підкарпатської літератури”. Автор ставить питання про гостру потребу синтетичної праці про розвиток літератури Закарпаття, простежує основні лінії її розвитку, наголошує, що по обидва боки Карпат живе один і той же народ: “всі прояви духового життя в Галичині мають відгук і на Підкарпаттю. Підкарпатські українці не творили нічого, що не було б аналогічного в Галичині” [13: 61].

У статтях про літературу Закарпаття 20-30-х років, що з'являлися на сторінках періодичних видань, жваво обговорювались напрями її розвитку, окреслювались ідейно-стильові пошуки закарпатських поетів, шляхи їх входження в загальноукраїнський літературний процес. Глибокому осмисленню цих тенденцій присвячені статті В.Бирчака, Є.Маланюка, С.Гординського, А.Гарасевича, Є.Пеленського, Подолянина, О.Гриця та ін.

Розвитку літератури українською мовою значною мірою сприяло також поживлення видавничої діяльності на Закарпатті в 20-30-х роках. У періодиці з'являються статті, рецензії, відгуки, в яких осмислюються культурно-мистецькі явища того часу. Чималу роль у літературному процесі відіграли альманахи "Трембіта"(1926) та "Альманах підкарпатських українських письменників" за ред. А.Ворона й М.Храпка (1936).

У передмові до альманаху "Трембіта" видавці відзначали, що "руська література Підкарпатської Руси виявила в минувшині мало творчості... Роки 1919-1920 – се час загального отрясення з пут мнущини і отворення очей. Сей час зродив національне одродження літератури" [1: 3]. Поетична сторінка альманаху була представлена творчістю В.Гренджі-Донського та Ю.Боршоша-Кум'ятського.

Грунтовною рецензією на альманах відгукнувся в "Українському прапорі" за 15 березня 1928 року О.Грицай. Критик слушно вважає збірник "культурним документом першорядної ваги, бо він свідчить про те, що національне відродження Підкарпатської України, спинюване ще протягом ХІХ ст. важкими історичними обставинами, спричиненими омертвлюючим гнетом мадярщини та нетямучого москвофільства, розвивається і закріплюється в душі визвольної обнови в роках 1919-1925 і стремить до щораз животворнішого вислову" [10: 2]. О.Грицай порівнює національне відродження на Закарпатті 20-х рр. з часом національного відродження в Галичині ХІХ століття, з добою "Руської трійці". Зразки творчості на Закарпатті, за словами критика, "цінні нам передовсім як відгуки, нехай і щерть прості відгуки народної душі, пробудженої до нового кращого життя. Сам факт появи книжки, писаної чистою, народною мовою, стає своєрідним епохальним явищем..." [10: 2].

Через десять років у Севлюші (Виноградіві) зусиллями молодого прозаїка А.Ворона та громадсько-культурного діяча М.Храпка побачив світ "Альманах підкарпатських українських письменників" (1936). Редакційна передмова до збірника написана в романтичному стилі, в душі "Русалки Дністрової": "Отож іди, дитино, в світ, та буди тою трембітою, що вдосвіта будить людей до праці. І ти буди до культурної праці, до творення рідної, народної культури... Не збудиш всіх, заслабий голос маєш. Але бодай тих, що легкий сон мають. Вони будитимуть тих заспаних. Будуть тебе, дитино, і ганити, і хвалити – не вважай. Але на гробі твоєму, за багато років, напише історія твою ціну в культурній валюті" [2: 3].

Порівняно з "Трембітою" в альманасі значно зросла кількість авторів, спостерігається ширше жанрове розмаїття творів. Поезія представлена іменами В.Гренджі-Донського, Ю.Боршоша-Кум'ятського, Зореслава, Миколаї Божук.

Досить стриману рецензію на збірник надрукував В.Бирчак в "Українському слові" за 1936 рік.

Автор ставить перед закарпатськими письменниками вищі орієнтири, закликає їх плекати культуру вірша, орієнтуватися на загальноукраїнські літературні здобутки. "Час, коли оцінювано твори тільки за добру волю авторів, – пише дослідник, – вже й на Підкарпаттю минувся. Час, коли буде можна одверто говорити про нові ідеї та нове оформлення – ще не прийшов". У висновках рецензії В.Бирчак ставить питання: чи є видання альманаху позитивним явищем в закарпатоукраїнській літературі? Відповідь, на думку критика, може бути тільки ствердною, оскільки поява альманаху "свідчить про життя, заінтересування письменством..., альманах повинен вповні розійтися в Підкарпатській Русі" [4: 3].

З кінця 20-х років літературний рух на Закарпатті поживлюється, набуває рис повноти й багатогранності. На сторінках періодичних видань все частіше ставляться питання про шляхи дальшого розвитку літератури краю, підвищення її мистецького рівня, про потребу здорової критики.

У редакційній статті журналу "Пчілка" "Молодим поетам" накреслюється ціла програма вдосконалення поетичної майстерності молодих авторів, оскільки "лірика вимагає майстерства і не терпить шаблону". Редакція дає поради поетам, як творити мистецьки викінчені речі. Найголовніше – це "вчитися теорії літературної творчості, історії письменства і то не лише свого, але інших народів...", а крім того, "викинути собі з голови манію наслідування і переспівування. Не можна вибрати кільканадцять слів та комбінувати їх на різні лади: "Верховина-Полонина", "Рідний край-Кохай", "Чарівна-Любовна", "Співай-Гай", "Сонце-Віконце", "Гори-Горя" і т. д." [19: 17-18].

Подібні думки висловлює й І.К. (Іван Колос) у статті "Розмова з поетом" (1933). Стаття побудована у формі діалогу освіченого, ерудованого Читача з відсталим, консервативним Поетом. Читач торкається найважливіших питань розвитку української літератури на Закарпатті: якими шляхами повинна йти поезія, яку роль має відігравати здорова критика у творчості, звідки письменники мають черпати теми для своїх творів. "Наші поети, – зауважує Іван Колос, – дістають славу поетів (що в нас дуже легке), але не працюють над собою, не хочуть удосконалюватися" [11: 82]. На нарікання Поета, що, мовляв, у наших митців важкі умови для праці, Читач відповідає: "Отже, виходить, що обставини винні, що ви не читаете, не учитесь... думаєте, що Шевченко, Франко і другі наші письменники мали і мають якісь кращі обставини? Не обставини, а ви самі винні! Пригляньтесь, як ростуть і силою волі вибиваються на світових поетів наші письменники в Галичині та на Східній Україні" [11: 84].

Піднесення національної свідомості закарпатської молоді та підвищення естетичного рівня літератури, твореної молодими письменниками, – ці два завдання були основними для журналу

“Пробоем”, що виходив у Празі в 1934-1942 роках. На сторінках журналу проводилися різноманітні літературні конкурси, зокрема на кращу книжку поезій та кращий гімн “Пробоевиків”; під егідою журналу виходили збірки таких поетів, як Ю.Боршош-Кум’ятський, І.Ірлявський.

Першим на Закарпатті поетом національного напрямку, творчість якого виросла з народної мови і пісні, був В.Гренджа-Донський, котрий у 1923 році випустив дві збірки поезій: “Квіти з тернєм” та “Золоті ключі”. Цим скромним книгам випала доля бути провісниками національного відродження краю. На першу збірку В.Гренджі-Донського з’явилися схвальні відгуки в галицькій пресі. На пропозицію В.Гнатюка написати рецензію на “Квіти з тернєм” відгукнувся відомий західноукраїнський поет О.Бабій. На його думку, В.Гренджа-Донський є першим закарпатським автором національного напрямку. “...В особі В.Гренджі-Донського український Парнас вітає на своєму порозі дійсно талановитого співця” [3: 277]. О.Бабій висловлює сподівання, що поет не змарнує свого таланту, а буде працювати над удосконаленням мистецького рівня своїх творів: “...Провіривши проби пера В.Гренджі-Донського в цілій збірці, дійсно мимоволі хочеться кликнути молодому співцеві через зелені гори щирі слова привіту і заохоти до подальшої праці” [3: 278].

Преса 30-х років звертала належну увагу і на поезію Ю.Боршоша-Кум’ятського. В.Бирчак відзначає два основних мотиви лірики митця: “Красу природи й суспільно-патріотичні мотиви, в цих останніх часто риторика й публіцистичні тони приглушують лірику... Головним артистичним засобом автора є контрасти й дисгармонії” [5: 163].

Аналізуючи збірку “Кров кличе”, Є.Маланюк відзначав: “Вражіння таке, що автор живе на дикім відлюддю, що він міцно і цупко вжився, вріс в закарпатську природу і вона вдячно промовляє до нього безпосередньою властивою їй дикою сильною, хоч дещо кострубатою мовою...” Дослідник відзначає майстерність пейзажної лірики поета: “Є в збірці й боєві вірші, міцні й щирі. Але не в їх закликах вага збірки. Вона - в тих вибухах органіки буття, де автор дотикається карпатської землі і де його косноязыччє розцвітає буйною палетою живих кольорів” [18: 829].

Є.Маланюк влучно підмітив багатство барв у пейзажах Ю.Боршоша-Кум’ятського, потяг до “кольорового” сприйняття реалій життя. У ліриці поета синтезувались малярські, живописні, пластичні та музичні особливості.

Твори поета часто друкувалися в журналах “Пчїлка”, “Обрії”, “Пробоем”, “Самостійна думка”. Широкий тематичний діапазон, версифікаційна майстерність, ідейно-художнє новаторство принесли поетові визнання не тільки на Закарпатті, але і поза його межами.

До творчих пошуків Зореслава критика 30-х підійшла з високими мірками. Є.Пеленський пи-

сав, що митець “... виріс на добрій всеукраїнській традиції. Вже це одно є великою новиною у закарпатській літературі, що цілими століттями жила на “відшибі” без своєчасного зв’язку з рештою наших земель” [21: 18].

В.Бирчак, з’ясовуючи місце митця у тогочасному літературному процесі, зауважував: “Зореслав здобув собі новими мотивами, артистичною культурою й досконалою формою не тільки перше місце між поетами Підкарпатської Русі, але й вибився на одно з перших місць на Парнасі загальноукраїнської літератури. Поява його віршів для Підкарпаття ще й тим важна, що тут з причин малої території ставили й нині ще ставлять малі домагання до поетів, Зореслав поставив дуже високі домагання до себе, а тим самим і до інших поетів Підкарпаття” [5: 168-169].

Б.Кравців, порівнюючи творчість Б.-І.Антонича і Зореслава, підкреслював багато в чому схоже входження обох в українську літературу: “...Вийшовши з мішаних уже мовно меж країни, входять у загальнонаціональну літературу, пов’язуючи своєю творчістю свою вужчу батьківщину в одно з іншими землями й областями, стверджуючи своїм поетичним словом їх етнічну, культурну і мовну одність і соборність” [12: 5].

С.Гординський, характеризуючи розвиток літератури на Закарпатті, цілком слушно вважав, що творчість Зореслава зродилася на “грунті деякої попередньої культури, попередніх осягів і шукань. Власне, використання загальноукраїнських поетичних здобутків, – наголошує дослідник, – їх різноманітних жанрів та засобів складається на те, що ми звемо поетичною культурою. Тим то видана 1933 р. збірка Зореслава “Зі серцем у руках” стала явищем загальноукраїнським” [9: 28].

На тлі тогочасної поезії Закарпаття збірка Зореслава вирізнялась високою культурою слова, жанровим-стильовим розмаїттям.

Критика ще в 30-х роках вказувала, що поезії Зореслава притаманні риси західноєвропейського католицького модернізму, що синтезують традиційні християнські постулати та вольові, героїчні інтенції нації. М.Гнатишак відзначав: “...Поезії Зореслава є дійсно одним із вартісних проявів найновішої української літератури, видержаних у католицькому дусі” [8: 164].

На загальноукраїнський контекст лірики Закарпаття 30-х років вказує і Ю.Редько, який у статті, присвяченій творчості М. Рішка, писав: “В останніх роках ми є свідками приспішеного процесу кристалізації національного ідеалу у наших закарпатських братів. Квестію національної приналежності розв’язала там молодь, що з повною ясністю й безкомпромісністю маніфестує свою єдність із цілим українським народом. Нехай іще між старими побутує до якогось часу пліснь малярства чи русотяпства, - молоді хочуть жити й працювати тільки для всеукраїнських ідеалів” [23: 104].

У 1938 р. вийшла перша і, на жаль, єдина збірка І.Колоса "Молоді мої дні", яка була схвально зустрінута критикою. Дослідники відзначали майстерність, зрілість віршів, зауважували, що поет має свій власний стиль, своє бачення світу. У рецензії журналу "Учительський голос" (1938) відзначалося: "Цєю поважною збіркою високо зростає наша поезія" [14: 186]. О.Чернова, оцінюючи першу збірку поета, цілком слушно вказувала, що в ній "Колос дав психологію молодості, зокрема свого покоління і взагалі молодості як такої. [...] Це дух Колосової поезії" [24: 122].

На щорічному конкурсі "Товариства українських письменників і журналістів ім.І.Франка" у Львові за 1938 рік "Молоді мої дні" І.Колоса були удостоєні третьої нагороди.

В.Бирчак влучно підмітив основні риси поезику І.Колоса. "Його лірика, - писав дослідник, - бойова і патріотична з філософсько-дидактичним забарвленням. Взагалі, в цій авторі мислитель-філософ, цілковито опановуючий себе, переважає над розбурханістю лірика" [5: 173].

Навіть такий строгий літературний критик, як М.Рудницький, схвально відгукнувся на появу збірки І.Колоса. Він писав: "У ній закарпатський поет відразу знявся на рівень чистої літературної мови наших наддніпрянських братів, засвоїв собі деякі нові літературні засоби і здивував нас своєю ширістю, легкістю, ясністю" [15:9].

Майстерність віршів поета відзначав Є. Маланюк: "Задивлена в формальних здобутках, ретельна і навіть елегантна в виразі лірика І.Колоса ніби перегукується через Кравцева й Антонича з київським неокласицизмом" [18: 827]. Критик слушно підмітив плідне учнівство молодого закарпатського поета в київських неокласиків. Є.Маланюк писав про стильові особливості лірики І.Колоса: "Мимо тематики, окресленої такими словами, як "борці", "чин", "сурми", вірші Колоса наявно зраджують подив їх автора до Зерова - Рильського, то, власне, Рильського в його епічних проявах (плинна закінченість речень, характеристичні дистихи й навіть октави). Любовно задивившись в київських майстрів, Колос навіть не відчуває парадоксальності сполучення: медитаційно-неокласичної манери з бойово-патріотичною тематикою. Але не раз ризикований "рильськізм" Колоса дає несподівані для закарпатських традицій зразки літературної культури" [18:827]. Думка про неокласичні тенденції творчості І.Колоса була загальноприйнятою в критиці 30-х років. Наведемо кілька міркувань. Є.Пеленський в огляді молодого закарпатського по-

етичі особливе місце відводить І.Колосу: "Класичним спокоєм і майстерністю вірша захоплює наймолодший із них, Іван Колос ("Молоді мої дні"1938) що щойно виступив на літературне поле, але певно займе невдовзі одне з перших місць" [22: 120]. Критик відзначає, що своїми стильовими тенденціями поети-закарпатці органічно вписуються в загальноукраїнський літературний процес: "Їх творчість виростає на найкращих традиціях сучасної української лірики, хоч у кожного і під цим оглядом є свій питомий вираз: коли напр., Рішко нагадує Маланюка, то Колос надзвичайно тонко наслідує стиль М.Рильського" [22: 119].

С.Гординський підкреслював, що поезія молодого автора "відбиває в собі великі загальноукраїнські поетичні течії, в цьому випадку по через Рильського і, ще дивніше, через - Зерова... Ще дивніше, що ті класичні мотиви лучаться з "есенінськими", овег згаданий мало не на кожній сторінці, так що не раз він стає взагалі якоюсь наче фантастичною рослиною..." [9: 30-31].

Періодика 30-х років звертала увагу й на творчість І.Ірлявського, відзначаючи його безсумнівний ліричний талант. На ліризм як домінуючий стиль поета вказував і А.Гарасевич: "Цілковито оригінальним і м'яким ліризмом визначається Іван Ірлявський, цікавий надзвичайною силою цілком нового й оригінального матеріалу" [6: 4]. Є.Маланюк підкреслював "...безсумнівне ліричне обдарування Ірлявського попри наївність засобів і одноманітність ритму"[16: 488].

Те, що поезія І.Ірлявського співвідноситься із настроями і почуваннями національне свідомої молоді краю, є документом доби, відзначив Читач (М.Мухин), рецензент першої збірки який в 1940 р. писав: "Ця збірка в своїй цілості віддзеркалює настрої й поривання української молоді, не кочне лише за Карпатами, що народилася коло 1920 р., а матурувала перед 1940 р. В тім полягає передовсім її значіння як "людського документа" [20: 25].

Настрої національного відродження, державницькі процеси 20-30-х років, звернення до народної мови, культури інспірували появу на Закарпатті цілої плеяди молодих поетів, котрі своєю творчістю піднесли лірику краю до загальноукраїнського рівня. Національне відродження розпочалося з поезії, оскільки вона найбільш органічно пов'язана з народною творчістю.

Дослідження того часу про лірику Закарпаття – яскраве свідчення "вирівнювання" крайової літератури із загальноукраїнським процесом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Альманах письменників Підкарпатської Русі "Трембіта". – Ужгород, 1926. – 100 с.
2. Альманах підкарпатських українських письменників. Під редакцією Андрія Ворона і Миколи Храпка. – Севлюш, 1936. – 184 с.
3. Бабій О. Василь Гренджа-Донський "Квіти з терном". Поезії. Ужгород, 1923 // ЛНВ. – 1923. – Кн.VII. – С. 277-278.

4. Бирчак В. Альманах підкарпатських українських письменників під редакцією А. Ворона і М. Храпка, 1936 // Українське слово. – 1936. – 17 вересня. – С.3.
5. Бирчак В. Літературні стремління Підкарпатської Руси. – Ужгород: Карпати, 1993. – 200 с.
6. Гарасевич А. Молоде Закарпаття // Напередодні. – 1938. – Ч. 5. – С. 4.
7. Гафинець С. Українська література // Українська література й культура. – Прага: Пробоєм, 1942. – С.5-38.
8. Гнатишак М. Зореслав // Дзвони. – 1936. – №4. – С. 163-164.
9. Гординський С. Сучасна закарпатська поезія // Сьогодні й минуле. – 1939. – №2. – С. 23-32.
10. Грицай О. З нашої творчости на Підкарпатській Україні // Український прапор. – 1928. – Ч.6. – С.2-3.
11. І.К. [Іван Колос] Розмова з поетом // Пробоєм. – 1934. – Ч.6. – С. 82-85.
12. Кравців Б. Поетичний світ Зореслава // Зореслав. З ранніх весен. – Нью-Йорк: Карпатський Союз, 1963. – С. 5-11.
13. Лелекач М. Ідейний розвій підкарпатської літератури. Потреба нового опрацювання. – 1934. – Ч.2-3; Ч.5. – С. 60-61.
14. М.К. [Рец.] Іван Колос: Молоді мої дні // Учительський голос. – 1938. – №7. – С. 186.
15. М.Р. [Рудницький М.] Молодий закарпатський поет // Діло. – 1939. – 22 січня. – С. 9.
16. Маланюк Є. Inter Arma // Книга спостережень. Проза. – Канада: Гомін України, 1962. – С. 485-504.
17. Маланюк Є. Молоді поети Закарпаття // Книга спостережень. Проза. – Канада: Гомін України, 1962. – С. 511-514.
18. Маланюк Є. Молоді українські поети Закарпаття (Замість рецензії) // Вістник. – 1938. – Листопад. – С. 827-829.
19. Молодим поетам // Пчілка. – 1929. – Ч.1. – С. 17-18.
20. Мухин М. [Читач]. Новини української літератури // Пробоєм. – 1940. – Ч. 1. – С. 25-27.
21. Пеленський Є. Зореслав // Діло. – 1939. – 7 січня. – С. 18.
22. Пеленський Є. Карпатська Україна. Географія – історія – культура. – Нью-Йорк: Накл. Карпатського Союзу в ЗСА, 1972. – 160 с.
23. Редько Ю. Рецензія на збірку М.Рішка “Гірські вітри” // Дзвони. – 1937. – Ч.3. – С. 104-105.
24. Чернова О. Іван Колос – поет Карпатської України // Дзвони. – 1939. – Ч.3. – С. 119-124.

Kozak M.Y.

*Evaluation de l'oeuvre des poètes de la Transcarpatie dans les années
20-40 du XXe siècle dans le périodique d'Ukraine Occidentale.*

Annotation. L'objet d'étude du présent article est une réception du processus littéraire de la Transcarpatie dans les années 20-40 du XXe siècle. L'attention est attachée à la révélation des tendances de l'évolution de la littérature de notre pays ainsi qu'à la compréhension de la création poétique de V.Grëndja-Donsky, Y.Borchoch-Kumiatsky, Zoreslav, I.Kolos, I.Irlavsky.

Mots-clés : processus littéraire, renaissance nationale, périodique, poésie de Transcarpatie, contexte pan-ukrainien, novation idéo-artistique.

Одержано 09.09.2015 р.